

پیامدهای تلخ دخالت انسان در تغذیه حیوانات

روزنامه ایران نوشت:

گرچه در کوچه پس کوچه‌های یکی از خیابان‌ها به دور مردی که ظرف‌های یکبار مصرف با غذاهای رنگین در دست دارد، حلقه زنده‌اند و با چشمانی از حدقه بیرون زده منتظر هستند تا غذاهای لذیذ را بدون هر مشقتی نوش جان کنند. مرد دلسوز، بی‌خبر از پیامدهای این رفتار، با مهربانی ظرف‌های غذا را جلوی هر گرچه می‌گذارد و آن‌ها برای ادای تشکر به دور پاهای مرد می‌پلکند و خودشان را لوس می‌کنند.

روزانه با افرادی روبه‌رو می‌شویم که با احساس دوستی و محبت به حیوانات، پسماند غذاهای چرب و چیلی‌شان را به حیوانات شهری از جمله گرچه، سگ، کبوتر، کلاغ و... می‌دهند، نه این که غذای آن‌ها را تهیه کرده باشند. آن‌ها نمی‌دانند با این کار چه مشکلاتی را پیش روی حیوانات زبان بسته قرار می‌دهند! با تغییرات به وجود آمده در روند طبیعی، کبوترهای دانه‌خوار ذائقه‌شان عوض شده و دیگر غذایی کمتر از چلوگوشت نمی‌خورند و کلاغ‌های سیاه که قارقارکنان در سطل‌های زباله به سراغ غذای‌شان می‌رفتند اکنون کمین می‌کنند تا فردی که ظرف غذایی را برای او گوشه‌ای گذاشته، بردارند و در جایی دنج مشغول خوردن خوراک لذیذ شوند...

پارسی پت

دخالت در طبیعت غذا دادن به حیوانات مشکلاتی را برای آن‌ها، خود انسان و اجتماع نیز به وجود می‌آورد و همین امر باعث نابودی اکوسیستم‌های طبیعی می‌شود.

به گفته‌ی کیوان هوشمند، فعال محیط‌زیست، غذا دادن به حیوانات باعث می‌شود آن‌ها از رفتار طبیعی خودشان خارج شوند؛ چرا که میزان غذای مصرفی حیوانات با زاد و ولد آنان ارتباطی مستقیم دارد. تأمین منابع غذایی غیرطبیعی باعث

افزایش زادآوری آنان و در نتیجه نبود منابع غذایی طبیعی مناسب برای آن‌ها و برهم خوردن تعادل در محیط زیست می‌شود؛ چرا که بشر در همه‌ی زمان‌ها نمی‌تواند غذای حیوانات را تأمین کند و اگر به هر دلیلی این تغذیه از سوی افراد قطع شود آسیب جدی به حیوانات وارد می‌شود و گونه‌ها و رفتارهای غیرطبیعی، رشد می‌کنند و عادات طبیعی حیوانات به فراموشی سپرده می‌شود.

برهم خوردن رژیم غذایی حیوانات

گاهی دیده می‌شود دوستداران حیوانات با دادن غذاهایی مانند ماکارونی، قورمه سبزی، ساندویچ، آشغال گوشت و مرغ یا نان‌های حاوی مخمر، نمک، جوش شیرین و... از پرندگان و دیگر حیوانات پذیرایی می‌کنند؛ حتی در بعضی موارد تنها غذای این حیوانات زبان‌بسته چیپس و پفک و... است که همین امر منجر به برهم خوردن رژیم غذایی آن‌ها می‌شود.

مدیر سایت دیده‌بان محیط‌زیست و حیات‌وحش ایران در این خصوص می‌گوید: خوردن غذاهای غیرطبیعی باعث تشکیل چربی‌های غیرضروری در بدن این‌گونه حیوانات از جمله پرندگان مهاجر می‌شود که همین، عاملی برای مهاجرت نکردن آن‌ها و وابستگی به بشر است. پرندگان در شرایط عادی ممکن است تا چند هزار کیلومتر پرواز کنند اما پرنده مبتلا به سوءتغذیه که با خوردن منابع طبیعی غیرسالم بیمار شده است نمی‌تواند به صورت طبیعی و نرمال زندگی کند.

هوشمند در ادامه می‌گوید: البته به این معنا نیست که دوستداران حیوانات به آن‌ها بی‌توجهی کنند؛ بلکه بهتر است آنان با آگاهی گام بردارند؛ به عنوان مثال در فصل زمستان و بارش برف و باران شدید که پیدا کردن غذا برای پرندگان و حیوانات سخت می‌شود افراد می‌توانند در مکان‌هایی غذاهای طبیعی و مناسبی برای آنان تهیه کنند اما نباید این امر همیشگی شود.

توجه به حیوانات شهری

دکتر ایمان معاریان، دامپزشک حیات وحش نیز می‌گوید: حیواناتی مانند گربه و سگ نباید در شهر زندگی کنند چرا که آنان از حیوانات خانگی هستند و در کنار انسان‌ها به تکامل می‌رسند اما در کشورهای تکامل نیافته سگ‌ها و گربه‌ها در شهرها آواره و بی‌پناه شده‌اند و با تغذیه نامناسب نیز روز به روز با افزایش آنان روبه‌رو هستیم. شهرداری می‌تواند پناهگاهی برای سگ‌ها و گربه‌ها در نظر بگیرد.

وی ادامه می‌دهد: با کمی توجه به کشورهای پیشرفته متوجه می‌شویم حضور سگ و گربه‌های ولگرد در شهرها بسیار محدود است و آن‌ها به‌عنوان حیوانات خانگی در پناه و امنیت قرار دارند و از غذاهای مخصوص به خودشان تغذیه می‌شوند؛ اما در کشورهای هم‌چون ایران، دوستداران حیوانات برای ابراز عشق و دوستی به آن‌ها اولین تفکری که دارند دادن غذا به حیوانات است که این مسئله بدون آگاهی انجام می‌شود.

کیوان هوشمند، فعال محیط‌زیست در خصوص زیستگاه سگ و گربه در شهر نظر متفاوتی دارد و می‌گوید: گربه‌ها حیات‌وحش شهری هستند و در حاشیه‌ی شهرها و هرجایی که تجمع انسان باشد وجود دارند ولی این الزاماً به معنی زندگی در کنار انسان‌ها نیست.

دکتر معاریان درباره‌ی زیستگاه پرندگان می‌گوید: آن‌ها برای همزیستی با انسان‌ها سازگار هستند، خودشان را با شرایط جوی و محیطی وفق می‌دهند و به طور کلی برای شرایط و طبیعت شهری تکامل یافته‌اند و می‌توانند تغذیه‌شان

را فراهم کنند؛ به همین خاطر دادن غذا به آن‌ها آسیب جدی برای‌شان ایجاد می‌کند زیرا دادن غذاهایی که خود انسان از آن استفاده می‌کند غیرطبیعی است و نیاز پرندگان را برآورده نمی‌کند.

ایسنا

غذاهای خطرناک

دوستداران خوش‌قلب حیوانات با تفکر اشتباه گمان می‌کنند که مانده‌ی غذای‌شان برای حیوانات و پرندگان مفید است در حالی که این امر هرگز درست نیست زیرا به گفته دکتر معماریان، بسیاری از موادی که برای خوراک انسان‌ها تهیه می‌شود مواد تغییر یافته‌ای هستند که با انواع ادویه‌ها، روغن‌ها، طعم‌دهنده‌ها و... پخته شده‌اند که این مواد برای سلامت حیوانات خطرناک است و باعث سوءتغذیه حیوانات زبان بسته می‌شوند.

پارسی پت

این فعال محیط‌زیست با اشاره به دفع ناصحیح زباله‌ها و پسماندهای غذایی می‌گوید: دفع ناصحیح زباله‌ها باعث ایجاد آلودگی برای حیوانات و انسان‌ها نیز می‌شود؛ همین، عاملی برای افزایش جمعیت موش‌ها در سطح شهر خصوصاً تهران می‌شود. سالیان زیادی است که پول‌های میلیاردی برای مبارزه با این جانوران در دستور کار مسئولان قرار گرفته است ولی این موضوع همیشه بی‌نتیجه می‌ماند زیرا سیستم دفع زباله و پسماندها مناسب نیست و تا زمانی که زباله‌ها در کانال‌های آب، جوی و... پخش باشند موش‌ها همچنان پا برجا هستند و به خاطر در دسترس بودن غذایشان، زاد و ولدشان نیز افزایش می‌یابد.

دکتر معماریان، دامپزشک حیات‌وحش نیز راه کنترل موش‌ها را دور شدن از منابع غذایی دانست که این اتفاق تنها با مدیریت صحیح زباله‌ها صورت می‌پذیرد. وی بیان کرد: متأسفانه برخی ارگان‌ها برای از بین بردن حیوانات شهری، با مدیریت نادرست به کشتن حیوانات از جمله سگ، گربه، موش و... دست می‌زنند که به صورت غیراصولی انجام می‌شود. به‌عنوان نمونه با گلوله کشتن حیوانات به هیچ عنوان درست نیست.

هوشمند نیز می‌گوید: روش‌هایی که برای کشتار موش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد اعم از سم، طعمه، اسلحه، شلیک و... باعث انتشار آلودگی بیش‌تر در سطح شهر و زخمی شدن حیوانات می‌شود؛ همین موضوع باعث می‌شود لاشه‌های حیوانات در مکان‌های مختلف بماند و قابل شناسایی نباشد؛ همین لاشه‌ها نیز منبع آلودگی محسوب می‌شوند و در کنار آن افزایش زاد و ولد حیوانات نیز وجود دارد. از طرفی، حیواناتی که از این طریق زخمی می‌شوند نمی‌توانند تحت مداوا قرار بگیرند و در برخورد با مکان‌ها و جاهای مختلف آلودگی را انتشار می‌دهند.

وی بهترین راه کنترل جمعیت حیوانات را ساماندهی سیستم توزیع زباله‌ها می‌داند و می‌گوید: از این طریق حیوانات نیز به صورت طبیعی برای خودشان غذا تهیه می‌کنند و جمعیت‌شان کنترل می‌شود.

همچنین فرهنگ‌سازی و آموزش به خانواده‌ها، شهروندان و دوستداران حیوانات می‌تواند به سلامت شهر و انسان‌ها و خود حیوانات کمک مؤثری کند.

دکتر معماریان می‌گوید: افرادی که علاقه‌مند به حیوانات هستند با مطالعه در مورد زندگی و تغذیه‌ی حیوانات می‌توانند به آن‌ها کمک کنند و از این پس هر ته مانده‌ی غذایی را که در اختیار دارند به‌عنوان غذا به حیوانات زبان بسته ندهند؛ چنین کمک و دلسوزی‌هایی باید بسیار علمی و مطالعه شده صورت گیرد.

ویرایش و تصویر گذاری: پرتال آموزش و ترویج سازمان دامپزشکی کشور، فروردین ۹۶

منبع: پرتال ادراه کل دامپزشکی خراسان رضوی به نقل از حکیم مهر